

4. EKOT FRÅN HISTORIEN

4.1 SKAM, SKULD OCH SYNDABOCKAR

Om man misslyckas med att ärligt och öppet se tillbaka på historien kan det påverka både den generation som upplevde den och efterföljande generationer. Även om man kan förstå att en generation som upplevt krig och folkmord har en naturlig drift att fly från den erfarenheten, kan det bli allvarliga konsekvenser för deras barn och barnbarn.

Arbetet jag utförde i Bosnien, vilket också finns dokumenterat i "Pendeln", är ett modernt exempel på hur populistiska politiker, för att vinna egna fördelar, använder sig av obearbetade, eller dåligt bearbetade, minnen i samhället för att elda på etniska spänningar. Oundvikliga skam- och skuldkänslor från kriget kan lätt utlösa indignation hos människor över att behöva bära på dessa känslor, till och med hat, om de inte uppmärksammas. Extrema politiska rörelser kan enkelt förvandla dessa känslor till hat mot specifika grupper, som då blir syndabockar. Hitler använde sig av denna dynamik till sin fördel. Han förstärkte den indignation många tyskar kände efter första världskriget, genom att rikta den mot judarna.

4.1.1 Vad är skillnaden mellan skam och skuld?

4.1.2 På vilka sätt framkallar skam och skuld särskilda beteenden hos de olika generationerna i "Pendeln"?

4.1.3 Hur kan vi ta lärdom av olika generationers misslyckanden att uppriktigt betrakta historien, nu så här decennier senare? Hur ser vi på konsekvenserna?

4.1.4 Kan du ge andra exempel på där undvikandet av att betrakta historien öppet och ärligt fått allvarliga konsekvenser, inklusive utnämning av syndabockar?